

Mgr. Lubomír Metnar
ministr vnitra

Praha 16 května 2018
Č. j. MV- 48461-2/AS-2018
Počet listů: 4

Vážený pane poslanče,

reaguji na Vaší interpelaci ve věci „ Členské evidence Komunistické strany Československa, její správy Národním archivem a digitalizaci pro veřejné účely“ (ev. č. 93) a sděluji Vám ve věcném pořadí formulovaných dotazů následující:

1) Kdy a podle jaké právní normy převzal předchůdce Národního archivu do své správy členskou evidenci bývalé Komunistické strany Československa?

Dne 1. 2. 1991 na základě ústavního zákona č. 496/1990 Sb., o navrácení majetku Komunistické strany Československa lidu České a Slovenské Federativní Republiky.

2) Jaké typy kartoték, kolik členských karet a z jakého období, tato členská evidence obsahuje? Byla převzata v úplnosti?

Jedná se o kartotéční lístky cca z let 1945 – 1989 (nejsou datovány). Počet karet není znám, počet členů KSČ za necelých 50 let je odhadován na sedm milionů. Některé karty jsou duplicitní. Členská evidence byla převzata tak, jak ji původce - Komunistická strana Československa tehdejšímu Státnímu ústřednímu archivu v Praze na základě zákona č. 496/1990 Sb. předala, její rozsah je 2.040 bm (tj. 2 běžné kilometry). Zda a jakou část členských karet komunistická strana před předáním do Státního ústředního archivu vyňala, není známo. Ze zkušeností

s agendou třetího odboje vyplývá, že průběžně docházelo ještě v KSČ od 40. let minulého století k dílčím skartacím, případně ztrátám členských karet přímo při administraci v ÚV KSČ. Mnozí žadatelé o uznání třetího (tj. protikomunistického) odboje podle zákona 262/2011 Sb. z posledních let o sobě v žádostech uvedli, že byli např. začátkem 50. let 20. století členy KSČ, přesto se nepodařilo jejich evidenční kartu dohledat. Naopak většina současných mediálně známých členů KSČ v kartotéce svoji evidenční kartu má. Z uvedeného lze dedukovat, že členská kartotéka i přes svůj jinak značný rozsah není úplná.

3) Na základě jakého rozhodnutí a v jakém časovém rozmezí mohli členskou evidenci bývalé Komunistické strany Československa po převzetí Státním ústředním archivem využívat pracovníci KSČS či KSČM? Jak bylo zároveň zajištěno, aby ze členské evidence nebyly neoprávněně vyjímány jednotlivé členské karty?

Od 1. 2. 1991 do roku 1993 byl zaveden režim společného vstupu odpovědných pracovníků Státního ústředního archivu a odpovědných zástupců Federální rady KSČS. Převzaté archiválie a jiné záznamy byl uloženy v uzavřených prostorách, od nichž měli klíče pouze pověřeni pracovníci archivu. KSČS neměla nikdy možnost nekontrolovaného vstupu do prostor archivu, tedy i uložené členské evidence sama. Dne 27. 2. 1991 interpeloval poslanec České národní rady Jiří Hájek předsedu vlády k naplnění ust. § 3 ústavního zákona č. 496/1990 Sb., kdy argumentoval, že jako parlamentní strana nemá KSČ přístup k evidenci vlastních členů. Záležitost byla poté řešena na vládní úrovni i na úrovni ministerstva vnitra. Po definitivním uzavření sporné situace v roce 1993 pak byli již pracovníci či členové komunistické strany v pozici běžného badatele, členskou evidenci tedy mohou využívat pouze na základě žádosti o rešerši, případně zpřístupněním v badatelně.

4) Kdy začal Národní archiv členské karty digitalizovat, podle jakých norem, a kolik jich bylo až dosud digitalizováno? Kdy bude dokončena digitalizace zbylých členských karet?

Digitalizace byla zahájena v roce 2012 a dokončena v roce 2016. Postupovalo se na základě zpracovaného projektového záměru, v němž byly

stanoveny základní parametry digitalizace i způsob dalšího využití digitálních reprodukcí. Digitalizace se prováděla jednak v rámci běžné činnosti Národního archivu a jednak v rámci výzkumného projektu, z něhož vzešla metodika <http://www.nacr.cz/vyzkum/aplikovany-vyzkum-informatika-dlouhodobu-ukladani-dokumentu-vdigitalni-podobe/metodika/>. Celkem bylo pořízeno 1 002 887 souborů uložených ve struktuře 6701 složek, což umožňuje vyhledávání. Celkový objem dat je 502GB.

5) Existoval či existuje projekt digitalizace za využití digitalizačních kapacit Ústavu pro studium totalitních režimů (Archivu bezpečnostních složek)?

Národní archiv s Ústavem pro studium totalitních režimů spolupracuje a poskytuje mu podporu v mnoha vědeckých projektech zaměřujících se na totalitní režimy. Někteří zaměstnanci Národního archivu byly členy vědeckých a dalších rad Ústavu pro studium totalitních režimů. Byly realizovány některé společné projekty výzkumu z období totality (např. třídní justice). Nejde o projekty digitalizační, ale výzkumné.

6) Za jakých podmínek se členské karty zpřístupňují badatelské veřejnosti? Je toto zpřístupňování nějak zpoplatněno? Je toto zpoplatnění v souladu s ústavním zákonem č. 496/1990 Sb., o navrácení majetku KSČ lidu Československa?

Karty jsou zpřístupňovány za stejných podmínek jako ostatní archiválie, tj. postupy upravenými v zákoně č. 499/2004 Sb., zejména pak v ust. § 37. Prosté nahlížení není nikterak zpoplatněno, zpoplatňuje se pouze poskytování kopií pořizovaných Národním archivem či případné vyhotovení rešerší a to podle platného sazebníku zveřejněného na webových stránkách Národního archivu. Posuzování souladu s ústavními zákony je úkolem Ústavního soudu, nicméně je třeba uvést, že zákon č. 496/1990 Sb. řeší ztrátu vlastnických práv KSČ k majetku, včetně archiválií a dokumentů a jejich převod na československý lid, neobsahuje však žádnou právní úpravu pro nahlížení do archiválií. Nahlížení do archiválií je tedy realizováno postupy podle zákona č. 499/2004 Sb. a v badatelně Národního archivu je vždy bezplatné. Digitalizované soubory jsou pro badatele dostupné v badatelně Národního archivu prostřednictvím intranetu.

7) Počítá se se zveřejněním členské kartotéky Komunistické strany Československa (anebo alespoň její vybrané části)? Pokud ano, v jakém časovém horizontu?

Z dotazu mi není zcela zřejmé, co myslíte termínem "zveřejněním". Kartotéka je přístupná v souladu s ust. § 37 odst. 11 zákona č. 499/2004 Sb. v badatelně Národního archivu. Pokud je zveřejněním myšlena nějaká forma vyvěšení na webu nebo jiná plošně zveřejňující forma, takový postup by byl v rozporu s ust. § 37 odst. 11 zákona č. 499/2004 Sb. a s nálezem Ústavního soudu České republiky Pl. US 3/14 k tomuto ustanovení zákona, kdy Ústavní soud ve výroku vyložil a odůvodnil rozdíl mezi "zpřístupněním" a "zveřejněním" (srv. čl. 89, str. 32 nálezu "Podle Ústavního soudu nic nenasvědčuje tomu, že by „nahlížení“ do archiválie mělo bez dalšího zahrnovat i její „zveřejnění. Ani opakované (paralelní) individuální nahlížení více badateli nemění jeho povahu a nestává se zveřejněním, neboť neslouží informační potřebě neomezeného počtu adresátů takového sdělení, jako je tomu v případě knižní či elektronické publikace. " a dále čl. 90 nálezu - str. 33 "Ústavní soud přitom pokládá za zcela zřejmé, že zásah do základního práva na ochranu soukromí dotčené osoby, jejíž údaje archiválie obsahuje, je v případě pouhého nahlížení jen pro osobní potřebu badatele-fyzické osoby nesrovnatelně méně citelný, než zveřejnění osobních údajů, získaných profesionálním badatelem, pro neznámý a neomezený okruh jejich příjemců."). Neoprávněné "zveřejnění" osobních údajů v archiváliích archivních souborů vyjmenovaných v ust. § 37 odst. 11 zákona č. 499/2004 Sb. by mohlo zakládat odpovědnost v rovině trestněprávní, občanskoprávní i správní. Dle nálezu by byl takový postup plošného "zveřejnění" nezákonný.

S pozdravem

Vážený pan
PhDr. Pavel Žáček, Ph.D.
poslanec Poslanecké sněmovny
Parlamentu České republiky

P r a h a